

OBVEŠČEVALEC

LETO II.

LITJA, junij 1961

ŠT. 6

OB DNEVU BORCA

Vsa zgodovina naših narodov, odkar žive na tej zemlji, je bil dramatičen boj za obstanek in za nacionalno ohranitev. Nikdar pa še niso bili naši narodi postavljeni pred tako hudo preizkušnjo in tako strašen položaj kot v drugi svetovni vojni. Tudi nista nikdar bila tako ogrožena njihova življenja in bodočnost, kakor za časa

fašističnega napada na našo domovino.

Tokrat je bilo vse odvisno od tega, ali bodo organizirane v bojne vrste vse ljudske sile in ali bodo zavestno in do kraja izpolnile svojo dolžnost. V takem vse-ljudskem boju proti domačim zatiralcem so bili preseženi vsi okviri spopadov, bojov in bitk iz

preteklosti. Storjenih je bilo brez števila kolektivnih in še več individualnih junaških dejanj, herojskih primerov zavestnega in nesebičnega izpolnjevanja dolžnosti do ljudstva in domovine. Že samo po sebi bo narodnoosvobodilna borba in ljudska revolucija živela v zgodovini naših narodov kot največji primer kolektivnih herojskih dejanj vse dežele. Skoraj še otroci so bili borci in postajali zreli ljudje; mladeniči, starci, delavci, kmetje in delovna inteligenca so tvorili osnovo formacij v borbi proti okupatorju. Prvič v zgodovini so se tega boja tako neposredno in z enakimi nalogami, enakim junaštvom s puško v roki udeležile tudi žene. Vse te sile, zbrane ob trdem jedru, ki ga je sestavljala in vodila KP Jugoslavije, so primer kolektivnega herojstva. Nikdar ne morejo biti pozabljeni dejanja, kakršnim v zgodovini skoraj ni enakih, takšne nesebične samoodpovedi in

junaštev, kot jih piše zgodovina NOB. Borbe na Sutjeski, kjer je za vedno obležalo 8500 najboljših sinov in hčera jugoslovanskih narodov. V tej edinstveni bitki, kjer se je borila moderna, do zob oborožena armada proti številčno slabim, neoskrbovanim in slabo oboroženim silam NOV, saj je bilo razmerje 1 : 6 v korist sovražnika. In vendar je zaradi nepopisnega junaštva naših borcev zmagala naša vojska. Nikdar ne bomo pozabili herojske borbe Pohorskega bataljona, kjer so v neenaki borbi padli vsi do zadnjega. In še in še bi lahko naštevati herojskih dejanj naših borcev. In zato je bilo mogoče, da se iz teh vseljudeških in kolektivnih naporov rode naša osvoboditev, revolucionarna zmaga in vsi drugi sadovi te borbe, med njimi tudi eden najlepših: bratstvo in edinstvo jugoslovanskih narodov.

P. T.

O delu ZK v našem podjetju

V Predilnici Litija je vključenih v organizacijo ZK skupno 80 članov. Ti člani so razdeljeni na 3 osnovne organizacije ZK. V prvi organizaciji je vključenih 27 članov, v drugi 27 članov, v tretji pa 26 članov ZK.

V aprilu 1961 je bil organiziran enodnevni seminar za politični aktiv, na katerem se je predvsem obravnavala vloga članov ZK v podjetju.

Važne spremembe v našem gospodarskem sistemu postavljajo pred skupnost in pred vsako gospodarsko organizacijo vrsto nalog in vprašanj, ki jih ni mogoče rešiti samo z administrativnimi ukrepi, ampak zavisi rešitev le-teh tudi od zavestnih sil. Zato dobiva v tem času organizacija ZK izredno pomembno in odločujočo vlogo.

Seminar je nakazal v zvezi s tem, da se mora aktivnost ZK notranje okrepiti. Člani ZK naj aktivno sodelujejo vsepovsod v kolektivu, tako na zasedanjih DS, na sestankih delovnih skupnosti, v sindikatu itd.

Med drugim je bilo poudarjeno tudi, da morajo člani ZK posvetiti večjo pozornost ideološkemu izobraževanju. Programi, ki se spreminjajo običajno na začetku študijskega dela, ne smejo biti dogmatični, ampak mora sloveti ideološko izobraževanje na stalnem spremljanju tekočih dogodkov. Aktualne ideološke probleme je treba obravnavati v osnovnih organizacijah.

Na tem seminarju so komunisti aktivno analizirali vrsto vprašanj, ki so važna za bodoče delo organizacij ZK. Razpravljali so tudi o decentralizaciji delavskega samoupravljanja, o novem sistemu nagrajevanja, ugotovljeno je bilo, da se nekateri člani ne zanimajo dovolj za problematiko organizacije ZK in pa tudi kolektiva, kar izvira delno od nezainteresiranosti, delno pa od premajhnega ideološkega znanja. Ugotovljeno je bilo tudi, da je disciplina nekaterih članov omajana.

Dejstvo komunistov moramo oceniti tudi pri sodelovanju v drugih organizacijah. Nekateri člani so z raznimi dolžnostmi preobremenjeni, nekateri pa niso nikjer vključeni. Organizacija ZK mora nuditi pomoč tudi mladinski organizaciji.

Razprava na seminarju je vodila tudi k organizacijski shemi našega aktiv. Prevladovalo je mnenje, da še naprej ostanejo tri osnovne organizacije. Praksa je je pokazala, da je razprava na sestankih z manjšim številom ljudi boljša in kvalitetnejša. Bolj pride do izraza udeleževanje vsakega člana. Zmanjšali bomo število članov tovarniškega komiteja, zato pa bodo imele osnovne organizacije vsaka svoj tričlanski sekretariat. Sekretariati le-teh bodo člani komiteja. Kadar pa bodo na dnevnem redu širša, splošnejša vprašanja, bo ta vprašanja obravnaval celoten aktiv ZK.

Proslave ob Dnevu borca in Dnevu vstaje

1. julija: Srečanje terencev litijskega okraja ob 18. uri na Mamolju.

2. julija: Partizanski miting na Mamolju ob 14. uri.

3. julija: Litija, centralna proslava pred spomenikom v Litiji: govor, kulturni program »Svobode« Litija — ognjemet.

Patrolni pohod rezervnih oficirjev, podoficirjev, predvojaške na Janče. Ob 20. uri zbor na Jančah — taborni ognji.

4. julija: Osrednja proslava v Jevnici. Ob 9. uri napad na Jevnico, sodeluje 200 rezervnih oficirjev, podoficirjev in pripadnikov predvojaške vzgoje.

Ob 14. uri zbor aktivistov in borcev, odkritje spomenika NOB v Jevnici: sodelujejo kulturne skupine Svoboda in prosvetnih društev iz cele občine.

4. julija bo tudi zbor mladinskih ekip iz sosednjih občin na Jančah, na kar bo odhod vseh k odkritju spomenika v Jevnico.

4. julij: 4. julija bo še partizansko srečanje dolenjskega predela naše občine v Dolah pri Litiji.

21. julij: Skupinski odhodi prebivalcev naše občine v Ljubljano na osrednjo republiško proslavo.

22. julij: Organiziranje prevosa na proslavo v Žužemberk.

Tudi Sava ni bila prehuda ovira ...

Kako je bil organiziran prehod preko Save med NOV, so pripovedovali tovariši Žibert Slavko, Ivan Belec-Beli in Koderman Jože.

Konec decembra 1943 je bila ustanovljena na levem bregu Save Terenska četa, ki je delovala na področju od Zasavske gore pa do Miklavža nad Jevnico. Imela je omogočiti varen prehod novincev s Štajerske na Dolenjsko. Seveda prehodi preko Save posebno pozimi niso bili nič kaj prijetni. Borci so bredli Savo, mnogi niso znali plavati, nekateri pa so se prehladili, ko so po mrazu premočeni nadaljevali pot.

Partizansko vodstvo je zato sklenilo, da bo novim partizanom olajšalo prehod. Ko se je 17. feb. 1944 Kamniško-zasavski odred ponovno formiral, je bila takoj za tem osnovana Odredna prevozna »stanica« (OPS). Vzdrževala je tri kanale. Na odseku Sava-Litija je delovala skupina Žiberta Slavka, kjer so bili med drugimi vključeni tovariši iz Sp. Loga: Tone Smuk, Franc Peterka-Miško in Smrdej Tone. Na osrednjem kanalu so skrbeli za prehod Južnik Franc, Kotar Ludvik, Zupančič Jože in Osolnik Franc. Imeli so celo telefonsko zvezo preko Save. Da ne bi sovražnik opazil napeljave, so speljali žico tik nad vodo. Veliko zaslug za vse to je imel oficir za zvezo pri Kamniško-zasavskem odredu Kunstler Maks. Škarja Johan in Kunštov Cene pa sta vzdrževala zvezo med Kresnicami in Jevnico. Na obeh bregovih Save pa so bile močne enote KZO, ki so sprejemale novince.

OPS je začela delovati takoj. Čolni, ki so bili edina prevozna sredstva, so bili kmalu nared. Skupine novincev, ki so se prepeljale v eni noči preko Save, so štejele tudi 600 ljudi. Vsega je prešlo preko te linije do konca vojne 15 000 novih borcev. Prav tako so prekoračili Savo na tem odseku poznani partizanski voditelji Franc Leskošek-Luka, Sergej Kraigher, Peter Stante-Skala in še mnogi drugi. Prehoda so se posluževale tudi tuje misije. Decembra 1944 sta se vračali na Štajersko Zidan-

škova in Šlandrova brigada. OPS jima je omogočila siguren prehod.

Večkrat so prepeljevali tudi vojaški material. Tako so ob neki priliki spravili čez Savo 200 kg sanitetnega materiala, 60 topovskih granat, 30 kg eksploziva 20 ruskih avtomatov in 20 000 nabojev.

Za XIV. devizijo pa so julija 1944 prepeljali težak top, ki so ga seveda prej razstavili. Smrekar Jože iz Ribč pa ga je s konji odpeljal proti Miklavžu.

OPS je delovala brez prekinitev do konca vojne. Za vzpostavljanje zveze so poleg telefona bili dogovorjeni znaki in signali. Proti drugi strani so vrgli tri kamne ali posvetili z baterijo tik nad vodo. Zaradi dobro organizirane straže in obveščevalne

Po uspehi prvomajski akciji na Savi leta 1943 se je Zasavski bataljon premaknil na Moravsko in 7. maja spet prišel v svoje staro taborišče Šipek nad Tuhinjsko dolino.

Takrat so bili na Šipku tudi tovariši iz štaba IV. cone: Stane, Tomaž, Skala, Marok in Ciril.

Borci so bili od dolge poti utrujeni. Začelo pa se je kisati tudi vreme. Zato so kaj kmalu postavili šotore in legli k počitku, pohleven dež jim je bil namesto uspavanke, ko je šklepetal po šotorovini. Dežurni bataljona Drago Poglajen-Drago je z razvodnikom straže Tonetom Koprivnikarjem-Gorkijem poskrbel za varstvo bataljona in red v taborišču.

Prav ta deževni majski dan pa je sovražnik obsodil bataljon na smrt. Sklenil je obkoliti taborišče in nenadoma upasti vanj ter po bitih speče partizane. O taborišču in njegovem zavarovanju so imeli Nemci natančne podatke. Vedeli so za vsa štiri stražarska mesta, razen za petega, ki je bilo postavljeno prav ob tej priliki. To je bilo za bataljon življenjsko važno, kajti Nemci so računali, da tu ne bo nikogar, a so se zmotili.

Gosta megla se je valila preko košatega Šipka. Videlo se je zelo slabo. Dež je še vedno padal; ura se je pomikala proti 12. Proti petemu stražarju Zvonetu Bricu-Silu so se tedaj prihljučeno valili zelenci. Prvi Nemec je imel na kapi rdečo peterokrato zvezdo, da bi prevaril stražarja. Takoj za njim pa se je pomikala cela kolona sovražnikov.

Stražar je bil na mestu. Opazil je Nemca, pomeril je in sprožil. Zadel je v živo. Še en strel! Tedaj pa se je vsul plaz nemških rafalov.

službe se ni pripetila kakšna večja nezgoda. Seveda nekaterim sovražnikom, ki so nekaj vedeli o OPS, nikakor ni šla v račun tako uspešna organizacija prehoda. Vse njihovo zalezovanje ni rodilo uspeha. Okupator je sicer razbil marsikateri čoln, kar pa tovarišem OPS ni povzročalo prehudih skrbi, kajti na voljo so imeli takoj drug čoln. Tako se je zgodilo, da so v Hotiču naredili v enem dnevu drugega. Nemci so poskušali ovirati »stanico« z miniranjem dohodov. O vsem so bili partizani obveščeni ali pa so minska polja sami odkrili in se jih izognili.

V februarju 1945 se je OPS pripravljala na prehod XIV. divizije, ki naj bi se premaknila s Štajerske na Dolenjsko. Oskrbeli so 30 čolnov. Načrt se ni uresničil nekaj zaradi vode, še več pa zaradi spremembe vojaško-političnega položaja na Štajerskem.

Da je mogla OPS tako zelo dobro izvrševati poslanstvo, gre velika zahvala večini prebivalstva, ki je partizane obveščalo o nevarnosti, hranilo in oblačilo ter nudilo streho mnogim partizanom, dokler niso odpotovali čez Savo. Iz vsega pa veje velika sposobnost organizatorjev in predanost sodelavcev narodnoosvobodilnemu boju.

J. D.

Boj na Šipku

»Na položaje« je zaoril komandantov glas. Bataljon se je kot en mož pognal pokonci in zasedel že pripravljene položaje. Prva četa je imela največ »dela«. Tam so Nemci najbolj pritiskali, ker je bila to glavna smer napada. Prvemu vodju je poveljeval Kos Franc-Berto.

Vnela se je huda bitka. Nemci so se kar naprej valili, vendar partizani niso popustili. Nemška elita, garda nacizma, ni mogla naprej.

V tem pa so neoboroženi tovariši in intendant razdirali taborišče in urejevali bataljonsko komoro za premik, kar sta pomagala tudi Semec Viktor in Razpotnik Rudolf, ki sta pred dnevi prišla k partizanom in sedaj preživljala hude trenutke »ognjenega krsta«.

Borci so bili nepopustljivi. Udari! Streljaj! Glej zelenca- kako se motovili med smrečjem, da bi bolje pomeril, glej ga kako se je zvrnil v mah! Mitraljezec Fronta in njegov pomočnik Ivan Belec-Beli sta imela polne roke dela. Nemci niso popustili. Prvi četi je prišel na pomoč del druge čete. borcem spet zraste pogum. Zrak je nasičen s smodnikovim dimom, z dreves pada listje, ki ga trgajo rafali. Dežuje še vedno, razgrete cevi orožja so se tako sproti ohladile.

Sovražnik je vedel, da zlepa ne bo šlo. Pripravljati se je začel na naskok. Sledil je bliskovit udar. Borci so jim pošteno odgovorili. Bitka se je še bolj razdivjala. Dumdumke so se razletavale ob drevesih in zemlji. Ozračje se je paralo od peklenskega hrušča. Nenadoma je nastalo zatišje. Marsikdo bi mislil, da bo konec divjega plesa. Pa ni tako! To je zatišje, v katerem nasprotnika raz-

mišljata in delata načrt: kdo bo koga?

Tedaj pa se je usula iznenada toča svinčenk po Nemcih. Zadonel je mogočen glas tovariša Skale:

»Na juriš! Koči puške, hvataj žive!«

»Na juriš, hura-a-a-a...«, se je razlegalo po položaju in partizani so planili kvišku. Naskok je bil silovit. Nemci so se zmedli in se začeli v neredu umikati, pravzaprav divjati.

»Si videl hudiča, kako to gre« je vzklilnil mitraljezec Fronta. »Tako jo brišejo, kot da bi jim kuril pod nogami«, mu je pritrdil pomočnik Beli.

Sovražnika so podili skoraj do Motnika.

V tem pa se je ostali bataljon zbral in krenil proti Rakitovcu. Na čelu je šla trojka polit-delegata — Gorkija. Ko so šli preko neke jase, so iz bližine zaslišali nemško govorico. Hitro so skočili v zaklon in pričakali sovražnika. Čim se je prikazal, je Dragova desetina, ki je šla na čelu bataljona, udarila po Nemcih. Položaje so zavzeli še ostali borci. Boj je bil hud. Nemci so začeli obkoljevati. Tovarišem je primanjkovalo streliva. Treba se je bilo čim prej prebiti na Menino planino. Druga in tretja četa sta se kmalu pripravili na premik, Drago pa je s svojimi ščitil umik. Toda kako bi se izvil še on iz sovražnih klešč? Pomagali so si z zvijačo. Začeli so vpiti: »Hura! Na juriš!« hkrati pa so se umaknili s položaja in tako izmotali iz zanke.

Glavnina bataljona se je prebila na Menino planino, ki pa ni bila gostoljubna. Pral jih je dež, za nameček pa je začelo še snežiti. Poleg tega pa so še gladovali.

Prva četa je po uspehi gonji s konjskim komisarjem Tomažem šla čez Šipek proti velikim cestni in je v bližnjem gozdu nad njo počakala noči.

Z nočjo se je prva četa dvignila, šla do velike ceste in se enkrat zagodla sovražniku ter podrla okoli 40 telefonskih drogov. Njihovo delo je zaslišala Dragova skupina, ki se je prebila v tem času v bližino Borij, kjer so tudi počivali. Čim so zaslišali svoje tovariše na delu, so takoj vstali in se jim sklenili pridružiti. Po akciji so se vsi skupaj premaknili v vas Borje, kjer so se najedli in odpočili.

S Šipka se je še vedno slišalo streljanje. Kaj neki more to biti? Pozneje so zvedeli, da so se Nemci zaradi slabe preglednosti udarili med seboj. Pa še nekaj so doživeli. Ker jih je zeblo, so drugi dan zakurili ognje, nemški letalci, ki so opazili dim, so mislili, da kurijo partizani in so z veseljem jeli mitraljirati svoje kamerade.

Cez nekaj dni se je zbral ves bataljon na Limbarški gori in proslavljal zmago, ki ni terjala nikakih žrtev, med tem ko so Nemci utrpeli hude izgube. Samo na Šipku jih je padlo 29, med njimi tudi oficir.

Borbeno partizanska pesem je vtila borcem novega poguma in jim pokazala pot še do večjih zmag in do svobode.

(Napisano po knjigi: Jože Stok-Korotan: Jeklena pest, s sodelovanjem članov našega kolektiva, ki so bili v tej borbi).

J. D.

GLASILO
PREDILNICE LITIJA
UREJA
UREDNIŠKI ODBOR
ODGOVORNI UREDNIK:
BIZJAK BRANKO
TISK IN KLIŠEJI
TISKARNE
»JOŽE MOŠKRIČ«
V LJUBLJANI

OBČINSKA KONFERENCA ZK

27. maja 1961 je bila v Litiji občinska konferenca ZK. Kot gostje so se konference udeležili tudi člani CK ZKS tov. Miha Berčič, Tone Šušteršič, organizacijski sekretar OK ZKS Janez Hočevnar in član OK ZKS tov. Nace Nagode. Prisotna sta bila tudi član občinskega komiteja ZK Zagorje tov. Krištof in član občinskega komiteja ZK Trbovlje tov. Borštinar Slavko.

Konferenca je brez dvoma pokazala določen napredek v sami Zvezi komunistov, kakor tudi na vseh ostalih področjih družbenega in gospodarskega življenja občine Litija. Konferenca je dala glavni ton trem osnovnim problemom, ki so najznačilnejši za življenje komune: vloga ZK v gospodarstvu, komunisti v komunalnem sistemu in družbenem upravljanju ter vloga komunistov v množičnih organizacijah in družbenem življenju.

Značilno je dejstvo, da je bilo na konferenci v razpravi največ poudarka danega vlogi komuni-

stov v gospodarskem življenju občine, kjer na vseh področjih beležimo precej lepe rezultate. Posebno sistem nagrajevanja in vloge ZK pri tem je bil najbolj temeljito obdelan s strani delegatov iz Predilnice Litija, kjer je sistem ekonomskih enot in nagrajevanja po učinku tudi najbolj izdelan in uveljavljen od vseh podjetij v naši občini.

Tudi na področju kmetijstva je bil v zadnjem času dosežen precejšen napredek, predvsem v tem, da so podane čvrste organizacijske osnove za nadaljnji napredek v tej za našo občino zelo važni panogi. Bo pa potrebno vkljub temu še ogromno storiti za hitrejši razvoj kmetijstva, kjer pa bodo morali ravno komunisti naše občine tolmačiti napredna stališča, če hočemo izpolniti postavljene naloge.

Največja slabost naše Zveze komunistov, kar je jasno pokazala tudi sama konferenca, pa je notranja graditev in idejna rast članov ZK naše občine. Brez dvo-

Delegati poslušajo poročilo sekretarja komiteja

ma je bila pravilna ugotovitev, da del članstva predvsem idejno absolutno zaostaja za političnim in gospodarskim razvojem, da ne skrbi dovolj za samoizobrazbo in ideološki dvig. Posledica tega je, da se del članstva, čisto tudi celotne osnovne organizacije potem čvrsto držijo starih, preživelih oblik in metod dela, ki ne morejo dati posebnih rezultatov, predvsem pa so brez kvalitete, katero terja današnji čas. Zato se del članstva, tudi starejšega izživlja v brezpomembnih diskusijah in kritikarstvu, ki ne pripelje do nobenih rezultatov.

Pomembna ugotovitev je bila vsekakor tudi ta, da so naši državljani še vedno preveč odrezani od neposredne demokratizacije in soodločanja, pa naj si bo to v

podjetjih kot proizvajalci ali pa kot državljani v občini. Vse preveč je še odločitev in sklepov v ožjem krogu ali organih, brez neposrednega sodelovanja državljanov, čisto pa so ti postavljeni pred gotovo dejstvo, kar vsekakor povzroča negotovost in kritiko samo zaradi tega, ker jim stvari niso bile pojasnjene.

Vkljub temu je konferenca pokazala precejšen napredek. Pokazala je, da imamo sile, ki hočejo še s hitrejšimi koraki naprej, ter da je ZK sposobna izvesti in izpolniti postavljene naloge. To kaže tudi dejstvo, da je bilo v novo vodstvo izvoljenih precej mladih tovarišev in tovarišic, ki so že dorasli v novih pogojih dela ZK.

P. T.

Gostje na konferenci

Zahvala organom delavskega samoupravljanja Predilnice Litija

Večletna želja po ustanovitvi delavske univerze v Litiji se je izpolnila, ko je delavska univerza pričela z delom v sredini leta 1960. V prvih mesecih nas je posečalo predavanja 24 slušateljev s področja litijske občine, med temi 5 slušateljev iz Predilnice Litija. Kasneje se je to število začelo manjšati in nas je ostalo le 14 slušateljev. Vsi, ki so to ideološko-politično in ekonomsko izobraževanje opustili, niso pomislili na njegov pomen sicer ga ne bi opustili. Kajti s tem, kar so nam dobri in razgledani predavatelji razlagali, bi bilo potrebno, da je upo- znan vsak naš državljan.

K temu, da smo iz našega podjetja tako redno posečali to šolo, so pripomogli tudi naši organi samoupravljanja. Nudili so nam vse potrebno, da je lahko naš študij potekal brez ovir. Dobili smo tudi izredni plačani dopust, da smo si lahko ogledali Steklarno Hrastnik in Tovarno avto-

mobilov v Mariboru. Obiskali smo tudi rudarje v zasavskem revirju ter spoznali njihov način dela in upravljanja. Videli smo rudnik in v njem pa vedre in nasmejane obraze naših rudarjev, ki se prizadevajo za čimhitrejši dvig naše države.

Ob tem študiju smo se z marsičem seznanili. Upam da so tudi ostali slušatelji zadovoljni, ker so do konca posečali predavanja, ter na zaključku naredili izpit. Po opravljenih izpitih smo se peljali na Dole pri Litiji in razporejeni v krogu predavateljev zaključili naše šolanje.

Predavateljem, ki so se mnogo trudili, da bi nam čim bolj prikazali in objasnili vso podano snov, iskrena hvala. V imenu slušateljev Predilnice Litija se še posebno zahvaljujem organom delavskega samoupravljanja in Zvezi komunistov Predilnice Litija za pomoč in veliko razumevanje.

Borišek Franci

Decentralizacija delavskega upravljanja v naši tovarni

Teče že 11. leto, odkar so naši delavci prevzeli tovarno v upravljanje. Več kot 10-letne izkušnje prepričljivo kažejo na sposobnost delavcev, da znajo biti dobri gospodarji in upravljalci. Z uvedbo novih gospodarskih sprememb pa dobiva delavsko upravljanje še trdnjšo materialno osnovo. Pristojnosti, zlasti v delitvi dohodka, so se močno razširile. Tovarna ima sedaj od ustvarjenega dohodka več kot je imela prej.

Iz teh razlogov in zaradi razširitve neposredne socialistične demokracije je vsekakor na mestu decentralizacija delavskega upravljanja. Tako bo moč rešiti številne probleme, ki danes ne pridejo na dan, ampak se skrivajo po oddelkih. Prišla bo do izraza tako tudi večja aktivnost vsega kolektiva. V gospodarjenju tovarne bo sodelovala večina delavstva, ne pa samo manjši krog ljudi kot je to danes. Poleg tega bo začela prevladovati zavest, kako važno je za celotni uspeh podjetja, da se vsak posameznik ne zanima samo za svoje delo, ampak za delo vsega oddelka in podjetja. Tako nalaga delavsko upravljanje v novih pogojih gospodarjenja delavcem večje dolžnosti, vzporedno s tem pa seveda prav tako pravice. Pri vsem tem pa gre za višjo raven znanja in spo-

sobnosti. Zato moramo dati poudarek na tehnično, ekonomsko in politično vzgojo delavstva.

Delavski svet, sindikalna organizacija, aktiv ZK in uprava so se zavedali velikega pomena, ki ga imata za naše podjetje novi gospodarski sistem in decentralizacija delavskega upravljanja.

Da bi našli ustrezno obliko, je bilo o tem vprašanju mnogo razprav, ki so bile živahne, kar priča zanimanje članov kolektiva za te probleme. Razprave so pokazale potrebo, da tudi v naši tovarni krenemo po novi poti in ustanovimo nove organe delavskega upravljanja, katerih osnovna naloga v začetku bo, da bodo omogočali boljše delo DS, UO in upravi. Tako je delavski svet dne 26. maja 1961 sprejel sklep o ustanovitvi štirih delovnih skupnosti kot novih oblik delavskega upravljanja. Delovno skupnost sestavljajo vsi delavci enega ali več oddelkov. Prevladovala je težnja, naj bodo delovne skupnosti čim bolj zaokrožene tako glede na tehnološki proces kakor tudi na samo organizacijsko strukturo in istovetnost interesov posameznih oddelkov. V vseh primerih pa tega ni bilo moč storiti, ker je dejavnost nekaterih oddelkov zelo različna, so pa tako majhni, da ne bi bilo praktično in ekono-

mično za njih ustanavljati samostojnih delovnih skupnosti.

Organ delovne skupnosti je svet delovne skupnosti, ki ga sestavlja okoli 10% zaposlenih po posameznih oddelkih. Skupnost ga voli na skupnem sestanku. Svet ima svojega predsednika in namestnika. Zaradi boljše povezave z DS bi bilo umestno, da bi razširili sedanji DS za 4 člane t. j. za 4 predsednike svetov. Ob novih volitvah v DS bi oni bili med kandidati za člane DS. Mojstri so po položaju člani sveta.

Delovne skupnosti so sledeče:

1. **Predpredilnica** (čistil. mikalnica, predpredilnica, regeneracija) šteje 151 zaposlenih, svet pa ima 16 članov.

treh oddelkov bodo posamezni znotraj skupnosti samostojni in tvorijo vsi delavci oddelka **zbor proizvajalcev**, ki ga vodi član DS iz tega oddelka. Vendar pa imajo zaradi povezave in vsklajevanja skupnih koristi skupni svet, ki šteje 19 ljudi. Število zaposlenih pa je 187.

Kakšne naj so pristojnosti delovnih skupnosti in njihovih svetov?

Vprašanje delitve dohodka bo problem, s katerim se bosta delovna skupnost in svet najpreje spoprijela in ga kar najresneje obravnavala (tu gre za delitev dohodka, ki pripada oddelkom, s katerim v celoti razpolagajo, ko izpolnijo odredene normative). Pra-

da bo vsakdo, ki se bolj trudi, več imel.

Kadrovska politika (sprejemanje, odpust, premestitve), bo prišla sčasoma pod pristojnost novih organov. Skupnost bo bolj vedela ali je nova delovna sila potrebna ali ne. (Večje število novih delavcev bo ob isti proizvodnji zmanjšalo dohodek vseh v oddelku). Zato ni povsem prav, da o tem važnem vprašanju, ki je konec koncev povezano z dohodkom, odločajo osebe, ki nimajo tako natančnega vpogleda v stanje skupnosti oz. oddelka.

Ker je naš skupni cilj čim večji uspeh podjetja, morajo dati delovne skupnosti medsebojnemu sodelovanju večji poudarek in bo tako lažje preiti preko težav. Ni dobro, da bi se oddelki zapirali v svoj krog, ampak je treba imeti pred očmi celoto.

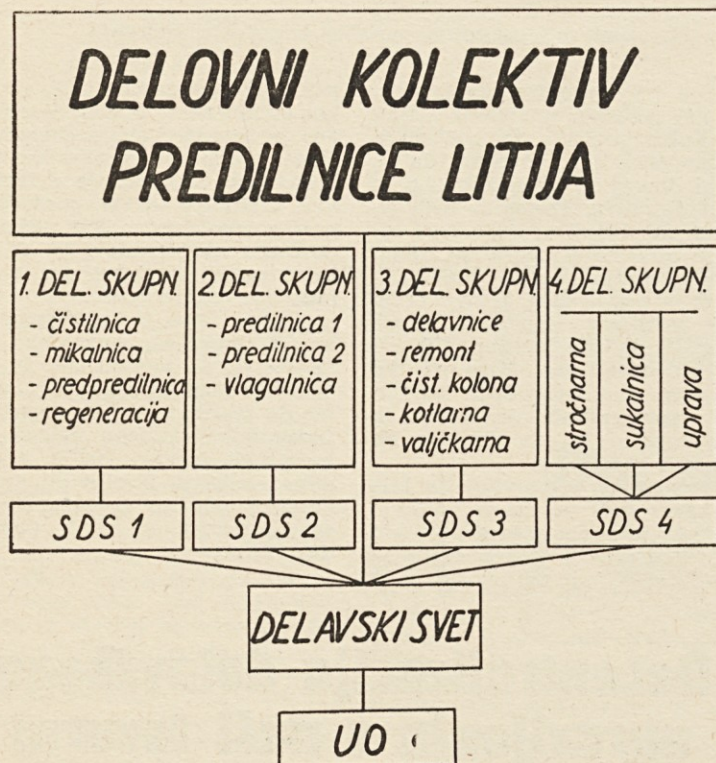
V proizvodnem procesu in organizaciji dela bi se dalo marsikaj izboljšati. Sveti bodo lahko uvažali boljšo organizacijo dela, uvedli večjo kontrolo nad strojnimi parkom in bi tako odvrnili marsikatero napako in okvaro pravočasno in bi na ta način zmanjšali procent zastojev. Racionalizatorski posegi bodo omogočili še večjo produktivnost.

Sveti bodo obravnavali notranji red in disciplino. Zamujanje na delo, nepravilni odnosi do predpostavljanih in obratno, neupoštevane pravil podjetja bodo glavne teme razpravljanja.

Za delovanje svetov delovnih skupnosti še nimamo ustreznih pravil. To nas naj ne moti! Praktična naj bo tista, ki bo pokazala pravilno in realno formiranje pravil oz. samo spremembe teh. Kako bodo uspevale naše delovne skupnosti, ne moremo v naprej vedeti. Ali so dobro izbrane ali pa so umetno sestavljene, bo pokazala njihova uspešna ali pa neuspešna dejavnost. Mogoče bo treba nekatere razširiti, druge zmanjšati, ali pa ustanoviti še kakšne nove. Vsekakor je zaželeno, da se člani kolektiva oglašijo s svojimi predlogi, kajti samo s skupnimi močmi bomo našli rešitev, ki bo najbolj ustrezala našim razmeram in bo za nas tudi koristna. Razumljivo je, da se pred kolektiv s tem postavlja prava važna naloga kot je bila ob volitvah prvih delavskih svetov, ki terja vsvo resnost in poznavanje vseh vprašanj od proizvodnje do ekonomike podjetja.

J. Dernovšek

Organi delavskega upravljanja Predilnice Litija

SDS = Svet delovne skupnosti

2. **Predilnica in valgalnica:** z 288 zaposlenimi in 29 članskim svetom.

3. **Služba vzdrževanja** združuje delavnice, remont s čistilno kolono, kotlarno in valjčkarno. Ima 79 ljudi, svet pa 9 članov.

4. **Stranska dejavnost z upravo** (stročnarna, sukalnica, uprava). Zaradi različne dejavnosti teh

vilnik o delitvi osebnih dohodkov je itak sprejel DS. Vendar bo skupnost dajala predloge za delitev dohodka, in predlagala ustrezne spremembe. Imela bo možnost, da bo vplivala na notranjo delitev dohodka. Nepravilne razlike bo treba odklanjati ter deliti dohodek po pravičnih in pravičnih merilih, po vložnem delu, tako

Teden požarne varnosti

Z ozirom na hiter razvoj gasilstva v naši tovarni, se je iz dneva v dan večala varnost ljudskega premoženja. Člani IGD se leto in dan seznanjajo s predpisi o gasilstvu, praktično izurjenost pa kažejo na vajah, kakor tudi na nastalih požarih.

Delo društva je posebno zaživel v času požarno-varnostnega tedna od 14. V. do 21. V. Uvodoma v ta teden je požarno varnostna komisija izvršila pregled požarno varnostnih naprav v vseh oddelkih. Dežurni gasilci pa so očistili gasilski dom in pregledali gasilsko opremo ter orodje. Upravni odbor IGD-ja pa je sestavil plan vaj za teden požarne varnosti. Namišljen požar v računovodstvu

so naši gasilci v trenutku pogasili. Izvedeni sta bili še dve mokri vaji in pa predavanja do desetih.

Poleg ostalih opravljenih gasilskih del je vredno omeniti veliko gasilsko vajo občinske gasilske zveze v Kostrewnici, kjer je tudi sodelovalo naše društvo z eno desetino. Tudi na tej vaji je prišla do izraza izurjenost naše gasilske enote. Vsekakor so te vaje priporočljive, da si operativno članstvo izpopolni svoje znanje tudi v praksi. Organizacijsko je bil teden požarne varnosti izveden brez napak in če bomo vedno tako gasili kot na vajah, se nam ni potrebno bati ognja.

Aco Bajec

Požarnovarnostna komisija in njeno delo od I. do IV. meseca 1961

Za upravljanje podjetja so delavskemu svetu v pomoč razne komisije, tako tudi naša, ki šteje 7 članov. Mi smo v pomoč delavskemu svetu in neposredno varujemo ljudsko premoženje ter iz dneva v dan zboljšujemo delovne pogoje. Pri izvajanju danih predlogov nam pomaga IGD z dežurnimi gasilci, podjetje nam pa nudi denarno pomoč.

Gasilsko društvo šteje 112 članov in članic. Iz teh članov je na vsaki izmenj organizirana izbrana desetina, ostali člani so pa vključeni v gasilskih desetinah posameznih oddelkov. Pri samem izvajanju gasilskih del se stremi za tem, da izvajajo težje — zunanje vaje le mlajši člani, starejši se pa urijo v gašenju požarov z uporabo ročnih gasilnih aparatov. Za pravilno izvajanje požarno varnostne službe je bil izdelan pravilnik, katerega je sprejel tudi delavski svet. Delo naših gasilcev je zelo pestro, saj smo v letošnjem letu preprečili že 5 zanetkov požarov. Zlasti zanetek v mešalnici II. celica št. 11, ki je bil 20. III. 1961, bi lahko povzročil veliko gmotno škodo. Vaj društva se naši člani vestno udeležujejo. V minulec mesecu je bila organizirana strokovna ekskurzija k poklicni brigadi v Ljubljani in Gasilski šoli v Medvode. Ekskurzije se je udeležilo 50 članov. V času požarno varnostnega tedna je bilo 5 mokrih vaj izven programa na posamezne tovarniške objekte. V okviru občinske gasilske zveze je bila izvedena gasilska vaja v Kostrewnici, katera je dobro uspela. Pri teh vajah je sodelovala tudi ženska desetina.

V okviru PAZ-a je bil organiziran sanitetni tečaj, katerega se je udeležilo 15 tovarišic iz Predilnice. Gasilskega tečaja, ki je organiziran za industrijske gasilce v Litiji, se udeležuje 7 članov. Člani gasilskih desetih imajo ra-

zumevanje za strokovno izobraževanje, saj je na gasilski kolektar naročeno 5, na GV pa 25 članov.

Za vse svoje potrebe se naše društvo obrača na delavski svet in upravo podjetja. Naša oprema se stalno dopolnjuje, obnavlja in izpopolnjuje. Letos smo nabavili že en dihalni aparat, 15 gasilskih aparatov na suho gašenje, 10 gasilskih mask in 12 siren. Sirene nam bodo služile za alarmiranje po oddelkih v slučaju požara, namesto obstoječih signalnih luči.

Poleg siren bodo nameščene še električne ure.

Razen nabave gasilske opreme in orodja se vedno dopolnjuje tehnična zaščita obratov. V predilnici I. in II. smo namestili nove varovalne omarice, nove dovodne električne kable ter dovodne žice k elektromotorjem. Vse te napeljave smo izmenjali, ker so bile stare dotrajane in so predstavljale stalno požarno in življenjsko nevarnost. Z izmenjavo teh napeljav smo prišli na sistem ničenja, ki je mnogo varnejši od navadne ozemljitve. Elektro Ljubljana nam je tudi izvršila kontrolo merjenja tega ničenja. Upornost zemlje je bila izmerjena 1,6 ohma. kar je zelo zadovoljivo, saj je najvišja dovoljena upornost 2 ohma. Slabše stanje električne napeljave je v čistilnici, ki pa bo po rekonstrukciji strojev zamenjana. V upravni zgradbi bi bilo potrebno prav tako zamenjati vso električno napeljavo, ker je dosedanja stara in ne ustreza svojem namenu.

Dosedanje strel vodne napeljave so kljub prejšnji obnovi bile pomanjkljive. Posamezni oddelki niso bili zavarovani, ker se je smatralo, da jih v zadostni meri ščiti tovarniški dimnik. Novi varnostni predpisi pa ne dovoljujejo takšne zaščite in se mora vsaka zgradba posebej ozemljiti. Ob obnovi strel vodovodov je bilo

Kaj sta razpravljala

DELAJSKI SVET IN UPRAVNI ODBOR

Na zasedanju DS dne 12. V. 1961 sta zastopnik predsednika prejšnjega upravnega odbora tov. Stamatovski Niko in predsednik novega upravnega odbora tov. Bajec Aco podala poročilo o predaji podjetja po novem upravnem odboru.

Delavski svet je na tem zasedanju razpravljal o osnutku novega Pravilnika o delitvi osebnega dohodka in potrdil obračunske tarife za posamezna delovna mesta. Prav tako je potrdil tudi dodatek za stalnost v podjetju.

Na istem zasedanju je delavski svet razpisal dve mesti štipendij na Tehniški tekstilni šoli v Kranju za leto 1961/62.

Na predlog komisije za štipendije je določil naslednjo višino štipendij: za srednje šole največ do 8000 din, za višje šole pa največ do 12.000 din mesečno.

Za dva naša vajuca je odobril po 8000 din iz osebnih dohodkov za letovanje v domu vajencev v Omišlju.

Razpravljala je tudi o prošnji podjetja »Interplet« Brčko za odpis zamudnih obresti v znesku din 352.032.— iz preteklega leta. Prošnji za odpis ni ugodil.

Na zasedanju dne 26. maja pa je delavski svet razpravljal o decentralizaciji delavskega samoupravljanja. O tem poročamo več v posebnem članku.

DS je potrdil tudi komisijo za izvedbo volitev v delovne skupnosti in sicer v naslednjem sestavu: Ankon Albin, Tišler Hilda, Krhlikar Konrad, Stamatovski Niko in Škrbina Lizi.

Na istem zasedanju je podal tov. Bajec Aco, član Komisije za požarno varnost poročilo te komisije za prvo polovico leta 1961. Delavski svet je vzel poročilo na znanje in na predlog komisije sklenil, da se za potrebe gasilske službe nabavi še 10 parov gumi škornjev, 5 gasilskih aparatov na peno in 3 kljukaste lestve.

Ponovno je razpravljala o Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov in v zvezi s tem o nekaterih organizacijskih spremembah, ki se nanašajo predvsem na povečan

obseg del pri uslužbencih. V kratkem odidejo 3 uslužbenci iz podjetja in se bo delo organiziralo tako, da ne bomo sprejeli novih, temveč se bodo nekatera dela združila.

Potrdil je dopolnitve k Pravilniku o delitvi dohodkov. Potrdil je tudi predlog upravnega odbora za štetje let v delovni staž v podjetju.

DS je pooblastil tov. Mrzel Slavko in tov. Ankon Albina, da v imenu IO-obratov skleneta z ObLO Litija pogodbo za plačilo pavšalnega prispevka do družbene skupnosti.

Nadalje je sklenil, da se iz sredstev namenjenih za udeležbo pri Jugoslovanski investicijski banki — po programu črpanja sklada osnovnih sredstev za leto 1961 — izdvoji 10 milijonov din za nabavo strojev za mali tufting.

Iz sklada skupne porabe je odobril znesek din 410.000.— za

obratna sredstva Počitniškega doma.

Upravni odbor pa je obravnaval naslednje:

Na seji dne 10. V. 1961 je odobril tov. Tilija Mariji 4-urno zaposlitev po ZDR za nego otroka za dobo 2 let in pol.

Slušatelj večerne politične šole je odobril 4 dni izrednega plačanega dopusta za pripravo na zaključne izpite.

Potrdil je predlog za nagrade nekaterim članom kolektiva za zasluge pri higiensko tehnični zaščiti in sicer iz sredstev, ki jih je v ta namen prejelo podjetje od Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v skupnem znesku din 90.000.—. Nagrade znašajo din 47.000.—, ostanek denarja pa se bo porabil med letom za razne poučne ekskurzije in seminarje.

Rezultat ankete za žene

Glede na to, da namerava podjetje organizirati preventivno službo v podjetju, smo z anketo povprašali za mnenje tudi žene.

Med žene smo razdelili 27. V. 1961 anketne liste in sicer 495 po številu. Vrnjenih anketnih listov smo prejeli 174, od teh 4 niso bili izpolnjeni.

Žene, ki so sodelovale v anketi so dale naslednja mnenja.

1. Da se želijo občasno posvetovati glede zdravstvenega stanja z zdravnikom, se je izjavila večina žena, samo 5 se jih je izjavilo za ne, 18 žena pa se ni odločilo za noben odgovor.

2. Na vprašanje, ali želijo, da bi se posvetovala z zdravnikom ali zdravnico je približno polovico žena za zdravnika, polovico za zdravnico, nekaj pa jih je izjavilo, da jim je to vseeno.

3. Večina žena želi, da bi podjetje še naprej organiziralo ginekološke preglede. Da teh pregle-

dov ne želijo se je izjavilo 6 žena, 8 žena pa ni odgovorilo na to vprašanje.

4. Večina žena želi vedeti kaj več o kontracepcijskih sredstvih, 32 žena tega ne želi, 22 žena pa na to vprašanje ni ničesar odgovorilo.

5. Da želijo uporabljati kontracepcijska sredstva, se je izjavilo polovico žena, polovico pa teh sredstev ne želi uporabljati.

6. Razlogi, zaradi katerih žene ne želijo uporabljati kontracepcijskih sredstev so:

— nekaj žena je odgovorilo, da imajo občutek, da niso kontracepcijska sredstva zanesljiva

— nekaj žena zato ne, ker želijo še otroke

— nekaj žena je že v letih in teh sredstev ne potrebujejo, nekaj žena pa ne ve, kaj je kontracepcijsko sredstvo diafragma.

7. Nekaj manj kot polovica sodelujočih anketirank je izjavila, da niso zadovoljne s splošno zdravstveno službo, ker:

— sprejema zdravnik v ambulantno preveč ljudi naenkrat. Žene želijo, da bi zdravnik sprejemal v ordinacijo samo po eno, ker bi tako lažje zaupale svoje težave.

— Žene so mnenja, da je premalo zdravnikov, in da pregledi niso tako natančni, kakor bi želele. Tudi zdravniki nimajo časa, da bi se z njimi kaj več pogovorili.

— Preveč je čakanja v čakalnicah.

— Mnenja so, da tudi zdravila niso vedno dovolj dobra.

8. Več kot polovica sodelujočih anketirank je izjavila, da niso zadovoljne z zobozdravstveno službo, ker:

— je 1 zobozdravnik premalo,

— je na sprejem za zdravljenje zob treba čakati 1 mesec ali še več, tako, da se v tem času kvarijo že drugi zobje in je dostikrat zdravljenje zob zaradi tega neuspešno,

— ko so že sprejete k zobozdravniku, pridejo premalokrat na vrsto,

Na seji dne 24. V. 1961 je direktor podjetja obvestil upravni odbor o poslovanju podjetja in o stanju v zvezi s surovinami. Letih namreč primanjkuje. Cena bombažu na tržišču narašča in ga plačujemo 5 do 10 % dražje kot v lanskem letu. Surovin v naši državi ni v zadostni meri, zato smo odvisni od uvoza. Bombaž iz pomoči pa bo prispel šele junija. Pojasnil je tudi položaj v zvezi z našimi odjemalci, ki ne plačujejo dobavljenega blaga. Zato dobavljamo prejo v prvi vrsti tistim, ki v roku plačujejo.

V zvezi z izračunavanjem osebnih dohodkov je UO sklenil, da naj se mojstrom in oddelkovodjem vsak mesec sporoči faktor, ki je potreben za izračun plač, da bodo le-ti lahko vršili kontrolo nad obračunom osebnih dohodkov.

Upravni odbor je načel tudi vprašanje preventivnega dela v podjetju in inšpekcijske službe nad bolniškimi izostanki, kar pa bo razpravljano podrobneje na prihodnjih sejah.

— čakanje v ambulantni predolgo, nekateri hodijo v ambulantno pri stranskih vratih tisti, ki so naročeni, pa čakajo po nekaj ur,

— žene želijo, da se organizira sprejem tako, da bodo ob uri, ko so naročene, tudi res sprejete.

Vsem ženam, ki so v anketi sodelovale, se za sodelovanje zahvaljujemo. Vaša mišljenja in pripombe bomo pri našem bodočem delu lahko koristno uporabili.

1 izvod Tovarniškega obveščevalca pa bomo poslali upravnemu odboru Zdravstvenega doma z željo, da bi utemeljene pripombe obravnaval na svoji seji. Želimo, da upravni odbor Zdravstvenega doma o tem razpravlja in zboljša zdravstveno in zobozdravstveno službo, kolikor je to možno v danih pogojih. Prepričani pa smo, da bi se z dobro voljo dalo marsikaj urediti.

Zdaj te pa imam mrcina — pa še v službi!
Doktor, kri ji vzemi!

ugotovljeno, da sta bili dve konic na dimniku pregoreni od strele, kar je dokaz, da obstoječi strelodov ni bil dovolj ozemljen. Sedanjí strelodov je urejen po obstoječih predpisih. Prednost tega strelodova je tudi v tem, da bomo lahko priključili obratno ozemljitev nanj. Drugače bi morali po novem sistemu ničanja ozemljiti vsako stikalno omarico ločeno. Z ureditvijo strelodova pa je tudi ugodeno zahtevam inšpekcije dela in DOZ-u.

V aprilu nam je Gradbena inšpekcija LRS izdala uporabno dovoljenje za toplovodne naprave, sanitarne prostore v predpreditilnici, električno napeljavo za predpreditilnico, protipožarne prijavnike, požarno mrežo in adaptacijo kotlarne. Izvršenih je bilo še nekaj izboljšav. Prestavitve hidrantov v čistilnico odpadkov, vodno črpalko smo priključili na hidrantno omarico v skladišču uporabnega materiala, v garaži smo vse lesene dele prepletkali z negorljivim premazom. Vsa ta pre-

ureditvena dela smo izvršili na predlog požarnovarnostne komisije v sodelovanju z gasilskim društvom. V bodoče imamo namen organizirati tečaj za vodje oddelkov o uporabi električnih in požarno varnostnih naprav. Ob dvajsetletnici ljudske revolucije in 75-letnici našega podjetja namerava gasilsko društvo organizirati tekmovanje gasilskih deset in z razvitjem prapora. Za tekmovanje vseh gasilskih društev tekstilnih podjetij smo v podjetju ustanovili posebno tekmovalno desetino, katera vadi po določenem programu. Vršimo tudi redne preglede po oddelkih in sproti odstranjujemo vse pomanjkljivosti.

To je kratek opis našega dela v tem letu. V bodoče nam bo glavna naloga, da se vsa določila požarnovarnostnega pravilnika dosledno izvajajo. Zahvaljujemo se upravi in upravnim organom podjetja za sodelovanje in vso pomoč pri izvajanju požarno varnostnih ukrepov.

A. Bajec

Gradnja nove vlagalnice

V investicijskem programu, ki je bil odobren že v letu 1957, je bila nova vlagalnica predvidena v stari predpredilnici.

Medtem smo izdelali nov investicijski program za proizvodnjo »tufting« preprog. Strojna oprema za to proizvodnjo bo postavljena v stari predpredilnici. S tem seveda odpade možnost prestavitve vlagalnice.

Vedeli smo, da bomo s prehodom na finejše številke preje in

Vlaganje preje
v kartonsko embalažo

Iz drugih časopisov

Pred štirimi leti se je valjevsko podjetje »Krušik« prvokrat pojavilo na domačih sejnih s celotno opremo za predilnice. Zdaj jo izdelujejo že serijsko in čedalje več domačih tovarn je opremljenih s predilnicami iz te tovarne. Razen predilnic izdeluje »Krušik« tudi druge za opremo novih predilnic potrebne stroje. Lani je dobavila predilniško opremo novi predilnici v Strumici ter opremo za razširjenje predilniške zmogljivosti kombinatov »Raška« v Novem Pazaru, »Kosovka« v Prištini in »Cveta« v Titovem Užicu.

Letos bo »Krušik« opremil 7 tekstilnih tovarn s predilniškimi napravami. V tovarni so že začeli serijsko izdelovati celotne predilnice za novo tovarno »Topličanka« v Prokuplju, ki bo imela 26 000 vreten. Sklenjene so tudi pogodbe za proizvodnjo predilniških naprav s tovarnami »Sutjeska« iz Zemuna, »Bombažna predilnica in tkalnica« iz Tržiča in »Predilnico Litija«, »Tiskalnica« in »IBI« iz Kranja. Na podlagi sklenjenih pogodb bo »Krušik« letos dobavil 48 000 vreten v vrednosti 2,5 milijarde.

Tovarna je sklenila pogodbe tudi za izdelavo predilnic v prihodnjem letu. Prihodnje leto bo »Krušik« med drugim izdelal predilnice s 14 000 vreteni, za tekstilni kombinat »Ljubiša Miodragović v Prijepolju in za »Trudbenik« v Pančevu. Nekoliko manjše predilnice bo dobavil Mariborski tekstilni tovarni in tovarni v Dugi Resi. Največja predilnica bo letos dobavljena novi predilnici v Prilepu. Imela bo 20 000 vreten.

(Delo — Ljubljana)

s česalnico, katero mislimo v naslednjih letih nabaviti, zmanjšali količinski obseg proizvodnje in bi zato sedanja vlagalnica zadostovala. Medtem smo začeli uporabljati cenejšo kartonsko embalažo. Izračun je namreč pokazal, da se nam to izplača, saj znaša letni prihranek ca. 33 milij. din. Uporaba kartonov pa zahteva večji manipulacijski prostor, ker so kartoni za ca. 2,5 krat manjši od zabojev, katere smo dosedaj uporabljali. Opustili smo tudi stenske vlažilne aparate in kupili nov vlažilni stroj v izmeri 4525 x 1150 milimetra, kar zopet predstavlja 5,2 m² izgube manipulativnega prostora.

Ti ukrepi so sicer znatno povečali produktivnost oddelka in pocenili delo, vendar prostori sedanjim potrebam več ne odgovarjajo. Stremimo za tem, da dosežemo še večjo produktivnost, saj je naša predilnica v tem pogledu že sedaj med tremi najboljšimi predilnicami v državi. Statistična

kontrola je tudi pokazala, da je v svrhu nadaljnje predelave preje nujno vlagati prejo iz posameznih strojev ločeno, kar zopet zahteva manipulativni prostor.

Splošen razvoj nas sili v to, da proizvodnjo čimbolj pocenimo. Z novo vlagalnico si ometamo poenostavljenje transporta v tem, da bomo ob južni steni sedanje visoke zgradbe v naslednjih letih montirali dvigalo »PATERNO-STER«, da se bo transport preje odvijal polavtomatično t. j. hitreje in z manj delovne sile.

V kasnejši dograditvi prvega in drugega nadstropja bi v prvem nadstropju montirali previjalne stroje, da bi prejo komitentom dobavljali na križnih navitkih. Ta način prodaje končnih proizvodov predilnic je v svetu že usvojen in bi bilo prav, da se tudi mi temu prilagodimo.

Drugo nadstropje bi uporabili za postavitev novih prstančevih strojev. Povečanje kapacitet v končni fazi bo omogočila česalnica. Ker bomo predli višje številke, bodo kapacitete obstoječe predilnice zadostovale.

Iz razprave potrošnikov v Litiji

Kolektiv Trgovskega podjetja Litija je že v lanskem letu in takoj ob združitvi trgovskih podjetij »Tisje« in »Preskrba« v novo trgovsko podjetje Litija resno začel razpravljati o formiranju in ustanovitvi samopostrežne trgovine v Litiji. Seveda te razprave so prišle na pobudo potrošnikov. Vendar to ni tako lahko, saj nastane takoj vprašanje prostorov, opreme itd. skratka začne se odpirati problem, od kod finančna sredstva, da bi se vse to lahko uredilo.

Kmalu nato se je začela razprava in so se širile govorice po naši občini, da bo samopostrežno trgovino v Litiji ustanovilo podjetje »Prehrana« iz Ljubljane. To je predvideval tudi predlog družbenega plana občine za leto 1961. Ko sta oba zbora občinskega ljudskega odbora na svoji seji obravnavala svoj družbeni plan, se je vprašanje okrog ustanovitve te trgovine še bolj izkristaliziralo, namreč odborniki so bili mnjenja, zakaj dajati tujemu podjetju sredstva investicijskega sklada na razpolago, zakaj se ta sredstva ne bi dala trgovskemu podjetju v občini in tako krepilo lastno podjetje.

Tudi vse poznejše pristojne odločitve so bile take, da trgovsko podjetje v Litiji uredi samopostrežno trgovino v prostorih bivše Zadrugne hranilnice in posojilnice, to je v zgradbi Kmetijske zadruge. Tam, kjer je že nekoč bila trgovina. Kolektiv podjetja se je zavezal za trgovino odpreti do Dneva vstaje t. j. do 22. julija 1961. Ni dvoma v tem, da bomo z ureditvijo take trgovine potrošniki precej pridobili. Vsak si želi proste izbire — postrežbe, vsakomur so zoprne vrste za pulji, posebno še ob sobotah, kajti čakanje in spet čakanje naredi potrošnika nerazpoloženega.

Direktor Trgovskega podjetja tov. RAPL Tone nam je povedal,

da misli kolektiv v bodoče izboljšati celotno poslovanje trgovske mreže v prid potrošnika. Nekaj trgovin v Litiji nameravajo specializirati. Ukinili so tudi centralno skladišče. V teh prostorih bo oddelk za prodajo pohištva. Nabavo blaga nasplošno so decentralizirali in dali iniciativo v roke samim poslovojem. Kolektiv se je tudi pohvalno izrazil o tem, da je pridobil v letošnjem letu nove upravne prostore. V prejšnjih pa je tudi odprl trgovino t. j. oddelk za konfekcijo. Novi upravni prostori so dostojno urejeni in poslovanje v njih se lahko zadovoljivo odvija.

Trgovsko podjetje predvideva v letošnjem letu za ca. 15% povečanja prometa nasplošno, tako ima predvideno v letu 1961 doseči bruto promet 650 milijonov dinarjev. Samopostrežno trgovino bo podjetje gradilo pretežno iz lastnih sredstev, tako ima zagotovljenih 5 milijonov dinarjev, ki jih daje kot kredit Trgovinska zbornica OLO Ljubljana, a ca. 2 500 000 dinarjev kredita pa bo podjetje dobilo iz občinskih skladov.

Kolektiv šteje danes 70 članov in 20 vajencev in želi svojim odjemalcem nuditi vse kar pač potrošnik potrebuje, t. j. široko izbiro vseh vrst blaga tako, da se našim občanom ne bo potrebno voziti izven občine nabavljati oziroma kupovati za vsakodnevne potrebe.

Potrošnik iz Litije

Zahvala

Vsem darovalcem cvetja in Vam, ki ste spremili mojega pokojnega očeta na njegovi zadnji poti, se iskreno zahvaljujem.

Hvaležna

Vida Lotrič

Red in čistoča

pogoj za zdravje in zadovoljstvo na delovnem mestu

Člani delovnega kolektiva se živo zanimajo za izboljšanje higienskih in tehničnih pogojev v posameznih obratih. Tudi podjetje je vložilo že znatna denarna sredstva za ureditev garderobnih prostorov, sanitarij in ostalih oddelkov. Vendar se vodstvo podjetja kakor tudi organi samoupravljanja zavedajo, da obstajajo v posameznih oddelkih še vedno manjše pomanjkljivosti. Tako je na primer pereč problem ureditev klima naprav v posameznih oddelkih in to v sukalnici, predpredilnici in tudi v predilnici. Preureditev ventilacijskih in klima naprav je vezana na velika denarna sredstva, zato ne bomo mogli izboljšati delovnih pogojev v vseh oddelkih naenkrat.

Bivši lastniki v stari Jugoslaviji za higieno delovnih prostorov niso skrbeli, temveč so stremeli le za čimvečjim dobičkom. Po osvoboditvi, posebno v zadnjih letih, so bila v ureditev higiensko tehničnih pogojev vložena znatna denarna sredstva. Posebno veliko skrb posvečajo organi samoupravljanja vprašanju prehrane zaposlenih in to: brezplačna delitev mleka in kave, prinašanje sendvičev in osvežujočih pijač v posamezne oddelke ter uvedba tople malice v dopoldanski izmen.

Razveseljivo je, da so sami člani delovnega kolektiva pričeli dajati razne predloge za izboljšave in to:

— malica naj se dostavlja v posamezne oddelke tudi na nedeljski izmeni,

— izvajati redno kontrolo nad pravilno dostavo mleka in kave,

— v predpredilnici naj se dotrajani leseni odpadki pri strojih zamenjajo, (izdelavni nalog je že v mehanični delavnici),

— v predilnici naj se naredijo predali za odpadke, (nalog je že v tehnični pisarni),

— garderobe v predilnici I naj se na vsaki izmeni redno čistijo.

To so zelo dobri predlogi in jih je HTZ komisija v celoti osvojila. Večina članov kolektiva aktivno sodeluje pri izboljšanju higiensko tehničnih pogojev v podjetju. Tako se je v straniščih »uveljavil« higieniški papir. Stranišča niso več zamašena z bombažem, kar je bil pogosti primer pretekla leta. Tudi pri umivanju uporabljajo zaposleni brisače, namesto bombaža. Prehajamo v poletni čas, ko bomo morali polagati vprašanju čistoče še večjo skrb. Neočiščene garderobne omarice, garderobni prostori, odmetavanje sadnih odpadkov po delovnih prostorih povzročajo rast bakterij in žarišča okužb.

Da bi izboljšali higieno v garderobnih prostorih predilnice I. in II. so bili ti prostori prebeljeni. Prebeljeni so bili tudi stranski obrati.

Sodelujmo tudi mi v teh prizadevanjih z geslom:

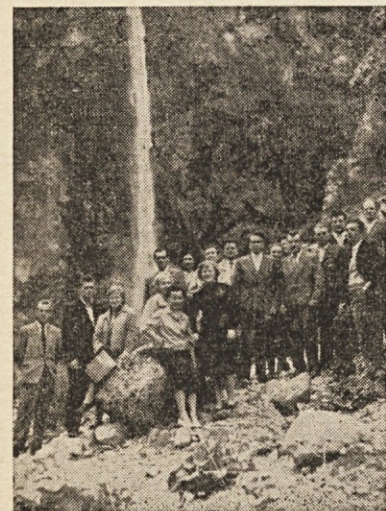
»Red in čistoča — pogoj za zdravje in zadovoljstvo na delovnih mestih«.

L. F.

v Logarsko dolino

Rahel dež, ki nas je pozdravil zgodaj zjutraj dne 4. junija na litijski postaji, ni obetal lepega vremena. Grozilo nam je, da bomo mokri tudi na zunaj. Kljub temu pa nismo obupavali, ampak smo smelo krenili na pot, morala je bila na zadovoljivi višini; zlasti pa se je dvignila po odhodu s Trojan, kjer smo se podprli.

Dobro razpoloženi smo se pripeljali v Novo Velenje. Moremo se strinjati z besedami, da je novo

Pri slapu Savinje

mest simbol dela nove socialistične Jugoslavije. Občudovali smo mogočne stanovanjske bloke, čudovite parke, lepo speljane poti. Mnogim se je ustavilo oko na idiličnih stanovanjskih hišicah, ki kar rastejo, kipijo iz parkov in zelenja. Videli smo sadove skupnega prizadevanja in pridnosti. Presenetila nas je velika skrb za čistočo in urejenost naselja.

Čas nas je priganjal. Spet smo se »vkrkali« in odrinili proti Logarski dolini. Potovali smo skozi znamenite partizanske kraje Mozirje, Luče, Ljubno in Solčavo.

Dolina je postajala čedalje ožja. Naša »ladja« je varno vozila po ozki cesti čez še ožje mostove, vse pa so spremljali zelo ostri ovinki — tako da je nekaterim izletnikom zastajalo srce. Toda zgodilo se ni nič hudega. Srečno smo prispeli v osrčje Kamniških Alp. Nekako z viška so nas pogledali Ojstrica, Brana, Planjava in še drugi veljaki planin.

Zapeljali smo se še v zgornji konec Logarske doline. Samo majhen vzpon je bil potreben in že smo zagledali veliki, veličastni slap Savinje.

Povratak je mineval v veseljem razpoloženju. Brez nezgode smo prispeli v Litijo in bili zelo zadovoljni, da smo videli spet nekaj lepote naše domovine in preživeli dan v prijetni družbi.

J. D.

Upokojeni so bili

V mesecu aprilu so bili upokojeni 4 naši delavci in sicer:

Dobovšek Karolina, predica, pp/2, delovna doba v podjetju 14 let, 3 mesece; Tomec Marija, predica, pi/3, delovna doba v podjetju 30 let, 10 mesecev; Simonič Franc, kovač, delavnice, delovna doba v podjetju 15 let, 7 mesecev; Rožun Anton, vratar, spl. sektor, delovna doba v podjetju 13 let, 8 mesecev.

Od teh upokojencev ima najdaljšo dobo v podjetju tov. Tomec Marija, ki je bila zaposlena v našem podjetju od maja 1925 dalje. Nekaj časa je bila na priučitvi za predico, potem pa vseskozi kot predica.

Tudi njena mati je delala v našem podjetju in sicer 25 let.

Tov. Tomec Marija je bila po osvoboditvi večkratna udarnica. V delavskem svetu je aktivno sodelovala dve mandatni dobi oz. 3 leta. S svojimi izkušnjami, ki jih je pridobila v teku 30-letnega službovanja pri nas, je po svojih najboljših močeh sodelovala tudi v Komisiji za produktivnost in nagrajevanje.

V podjetju je bila zelo marljiva delavka. Za svoje prizadevanje in trud, ki ga je vlagala v delo, je bila 29. XI. 1958 z ukazom predsednika FLRJ tov. Tita odlikovana z medaljo dela.

Ko smo se poslavljali od teh upokojencev, nam je tov. Tomčeva pripovedovala, kako je bilo včasih v tovarni. Povedala je tudi, da so Mühlhausen stroji, ki so

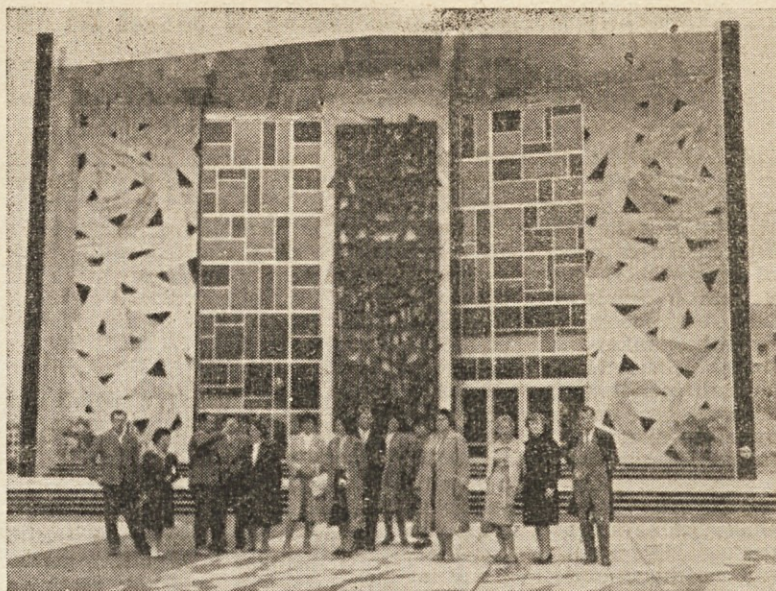
sedaj najstarejši, bili včasih najboljše. Poudarila je, da se je v podjetju marsikaj spremenilo, kar opazijo posebno delavci, ki so delali pri nas že prej.

Od teh upokojencev so se pri srčno poslovili direktor podjetja, tehnični vodja in referent za kadre. Ob tej priliki jim je bila izročena tudi denarna nagrada, ki pripada ob upokojitvi.

Naša upokojenka Tomec Marija

Poleg teh upokojencev je v mesecu aprilu odšla iz podjetja tudi tov. Tomažič Ana, predica iz predpredilnice /3 in sicer na lastno željo.

Člani DS pred Domom kulture v Velenju

Delo naše sindikalne podružnice

Izvršni odbor sindikalne podružnice je na svoji zadnji seji potrdil sklepe o bodočem delu, ki jih je na podlagi poročila in diskusije na občnem zboru sestavila Komisija za sklepe:

1. Delavsko samoupravljanje je možno tudi v naši tovarni decentralizirati, zato mora naša podružnica skupno z drugimi političnimi organizacijami v tovarni aktivno delati na tem vprašanju. Za uvedbo decentralizacije upravljanja ni čakati na pravilnike in predpise o obsegu pristojnosti, temveč je treba v praktičnih primerih skristalizirati kaj naj spada v delokrog posameznega sveta.

2. Nadaljevati je z ideološkim in strokovnim izobraževanjem članov kolektiva, pri čemer je treba aktivirati Center za izobraževanje kadrov, ki v podjetju že obstoja.

3. Naša podružnica mora aktivno sodelovati pri urejevanju vprašanja preventivne službe.

4. Podružnica in izvršni odbor morata tesno sodelovati pri izvažanju Pravilnika o delitvi osebnih dohodkov.

5. Podružnica podpira gradnjo stanovanj, predvsem ceneno, in se zavzema za gradnjo montažnih stanovanjskih hišic.

6. Izdelati je treba pravilnik o dajanju posojil iz socialnega fonda.

Izvršni odbor je sklenil, da bo na svojih sejah občasno razpravljal o delu posameznih komisij, tako komisije za počitniški dom, za disciplinska vprašanja, družbeni standard itd.

Izvršni odbor je tudi menil, da je treba urediti odnose glede najemanja sindikalne dvorane in koriščenja avtobusa.

ZAMENJAVA SINDIKALNIH ČLANSKIH IZKAZNIC

Vsi člani sindikata, ki imajo članske izkaznice polne, naj jih oddajo svojim poverjenikom, zaradi zamenjave z novimi.

PREDLAGAN JE NOV NAČIN PLAČEVANJA SINDIKALNE ČLANARINE

Izvršni odbor sindikalne podružnice je na svoji redni seji, dne 7. VI. 1961 razpravljal o plačevanju in načinu pobiranja članarine. Večina podjetij je uredila plačevanje sindikalne članarine tako, da se le-ta odtegne pri blagajni podjetja ob mesečnem izplačilu. Odbor je mnenja, da bi bil ta način primeren tudi za naše podjetje. Vsak član, ki se s predlaganim načinom pobiranja članarine strinja, bo to s podpisom potrdil pri svojem poverjeniku, kdor pa se ne strinja, naj da ravnotako pismo izjavo.

Težje rešljivo pa je vprašanje pobiranja prispevkov za socialni fond. Zato je odbor sklenil naj bi še v bodoče pobirali te prispevke sindikalni poverjeniki.

Lestvica plačevanja sindikalne članarine je sledeča:

Zaslужek din	Članarina din
nad 25 000	200
20 001 do 25 000	170
16 001 do 20 000	140
12 001 do 16 000	110
9 000 do 12 000	80
7 000 do 9 000	50
do 7 000	30
učenci	5
nezaposleni	1

DELOVNA NEZGODA

V mesecu maju je bila ena delovna nezgoda in sicer:

Primožič Marija, rojena 23. IX. 1911, sukalka, se je pri pobiranju križnih navitkov zapela z medenasto kljuko ob leseno košaro, da je padla in si poškodovala levo roko v zapestju.

STANOVANJSKA SKUPNOST V LITJI SI JE POSTAVILA NALOGO USTANAVLJANJE SERVISOV

Zelo pozitivna poteza Stanovanjske skupnosti v Litiji, ki je bila izvoljena na zborih volivcev v aprilu letos, je izvolitev 7 članskega Izvršnega odbora, ki je takoj na prvi seji izdelal program za delo v letošnjem letu. Kot osnovno nalogo si je zaadal organizacijsko, kakor tudi politično utrditev stanovanjske skupnosti ter tudi poživitev njenega dela. Dejstvo je, da dosedanja svet stanovanjske skupnosti ni opravičil svojega obstoja, ker je delal le po vprašanju vzdrževanja stanovanjskih hiš, kar se je izrodilo v nekako stanovanjsko upravo v merilu občine. Tako je stari Svet stanovanjske skupnosti reševal in se spuščal v probleme, ki niso bili bistvenega pomena, dočim mu je za delo pri urejevanju in ustanavljanju servisov zmanjkalo časa. Ravno iz tega razloga je izvršni odbor takoj po formiranju sklical predsednike hišnih svetov ter jih podrobno seznanil z njihovimi pravicami in dolžnostmi pri upravljanju hiš, ter jim dal vse pravice, ki jih predvideva zakon o hišnih svetih njim samim, kar se dosedaj ni izvajalo.

V nadaljnjem programu dela tega sveta je, usmeriti vso dejavnost in finančna sredstva v urejevanje servisov, s čimer bo v veliki meri olajšano delo zaposlene žene in matere.

POVEČANJE SERVISA PRALNICE

Pralnica sicer že deluje pri stanovanjski skupnosti, vendar je njena kapaciteta premajhna, ker se teh uslug poslužuje vedno več zaposlenih žena. Zato bodo v letošnjem letu ta servis povečali z dograditvijo prostorov, ter uredili tudi likalnico in krpalnico perila. Vsekakor bo imel tak razširjen servis veliko dela, saj se je potreba po ureditvi takega servisa kazala že dalj časa.

V PROGRAMU TUDI UREDITEV OTROŠKEGA IGRISČA

Na vseh sestankih in zborih volivcev v Litiji so zaposlene žene in matere postavljale zahtevo po ureditvi otroškega igrišča v naselju Stavbe. Končno se jim bo ta

želja uresničila, ker je izvršni odbor stanovanjske skupnosti sklenil, da uredi dvojno otroških igrišč in sicer enega v naselju Stavbe, drugega pa na desnem bregu Save. Lokacija sicer še ni določena, vendar upajo otroško igrišče na Stavbah urediti do 22. julija. letos.

ZACETEK DEL PRI GRADNJI POLSTOLPNIC

Stanovanjski sklad je pred kratkim kot investitor pričel z gradnjo polstolpnice na desnem bregu Save v Litiji, katero gradi domače gradbeno podjetje »Gradbenik«. Čeprav bo ta objekt zgrajen šele v prihodnjem letu, so skoraj vsa stanovanja že oddana interesentom, ki so prispevali 50 % lastno udeležbo. Zato je upravni odbor stanovanjskega sklada pričel s pripravi za gradnjo druge polstolpnice.

Kaj se vračuna v delovno dobo, za dodatek za stalnost

Z novim pravilnikom o delitvi osebnega dohodka, ki ga je sprejel DS na zasedanju dne 26. V. je uveden tudi dodatek za stalnost. Namen tega dodatka je predvsem, da se delavcem, ki prebijejo daljši čas v podjetju, prizna za to delovno dobo poseben dodatek.

V delovno dobo za dodatek se vračuna ves čas prebit v podjetju, vajeniška doba v podjetju in čas, ki so prebili borci v NOV ter čas organiziranega dela za NOV. Torej tisti čas, ki ga Zavod za so-

cialno zavarovanje priznava v delovno dobo dvojno.

Da pa ne bi prišlo do prevelikih razlik med temi, ki imajo čas priznan v delovno dobo dvojno in tistimi, ki imajo čas intervencij, zaporov, izseljenitva itd. priznan v delovno dobo enojno, je delavski svet sklenil, da se za dodatek za stalnost vračuna samo dejansko prebit čas v NOV in organiziranem delu NOV in ne dvojni čas, kakor je priznan v delovno dobo.

Morje vas vabi!

**Izkoristite
svoj letni dopust
v Novigradu!**

